

Miroslav KAZÍK (Търнава, Словакия)

ŽIVÉ OSOBNÉ MENÁ V TRIEDE ŽENATÝCH MUŽOV V SÚŠI

Abstract. In this study we characterise living personal names (unofficial antroponyms) in the class of married men in Súš. They originate mainly from an official name. Living personal names at most contain functional members first name and surname. Family names have in major cases antropobases of surname, they are formed by antropoformants -éch, -ích. Living name distincts itself from official name in that way, that it contains hypocoristics, characteristic nicknames and in some cases by using the appellative element and name of house. The appellative element and name of house have relatively low occurrence.

Keywords: unofficial antroponyms, first name, hypocoristic, surname, individual characteristic (nickname), living family name (byname), name of house, appellative element

Živé osobné mená sú neoficiálne, neúradné antroponymá. Pozostávajú z funkčných členov (FČ), ktorými môžu byť rodné (krstné) meno, priezvisko, rodinné meno, individuálna charakteristika, meno domu a apelatívny člen. V nasledujúcom príspevku si všímame živé mená v staroturianskej kopaničiarskej časti Súš. Mesto Stará Turá sa nachádza na západnom Slovensku. Časť Starej Turej Súš je tvorená osadami Trávniky, U Samkov, Súš a Lazy.

Pri spracúvaní a analýze živých mien vychádzame z teórie V. Blanára (Blanár 1996) a V. Blanára a J. Matejčíka (Blanár – Matejčík 1978).

Rodné (krstné) meno (K)

S FČ K je jednočlenný 1 model a ŽM, dvojčlenných 37 modelov a 94 ŽM, trojčlenných 7 modelov a 7 ŽM.

V živých menách sa používajú častejšie rodné mená v hypokoristickej podobe (78) než rodné mená v úradnej podobe (20), mená v nárečovej podobe sú zastúpené minimálne (4). Je zaznamenané len priame pomenovanie, rodné mená príbuzných tu nie sú žiadne.

Do živého pomenovania ženatých mužov v Súši vstupuje 10 úradných mien (*Dušan, Ivan, Igor, Karol, Milan, Miloš, Peter, Roman, Tomáš, Zdenko*). Rodné mená Bohuslav, Branislav, Drahoslav, František, Gustáv, Ivan, Ján, Jaroslav, Jozef, Juraj, Ľudovít, Marián, Michal, Milan, Miloslav, Miroslav, Ondrej, Pavel, Pavol, Radoslav, Rastislav, Rudolf, Vendelín, Viliam, Vladimír, Zdenko majú 33 hypokoristických podôb (*Palko* je spoločná podoba pre mená Pavel a Pavol): *Bohuš, Brano, Drahoš, Fero, Gusto, Gustín, Gustínko, Ivo, Jano, Janko, Jaro, Jožo, Joško, Juro, Ludvík, Majo, Maroš, Mišo, Miško, Milanko, Milan, Miro, Ondro, Ondrik, Palko, Palo, Rado, Rasťo, Rudo, Vendo, Vilo, Vlado, Zdeno*. Hypokoristiká sa tu tvoria príponami *-an, -uš, -oš, -ín, -o, -jo, -ko, -ínko, -ík*. Najproduktívnejšia je prípona *-o*. Mená Martin, Marian a Štefan sa realizujú v svojich nárečových podobách *Marcin, Marijan, Ščefan*. Najčastejšie sa v živých menách v triede ženatých v Súši objavujú hypokoristické podoby *Jano* (10-krát) a *Gustín* (8-krát), z úradných podôb rodné mená *Dušan* a *Ivan* (po 4).

Funkčný člen rodné meno sa samostatne vyskytuje len raz – v Trávnikoch v podobe hypokoristika *Gustínko*, ktoré sa viaže len na jednu osobu a prechádza i na meno domu.

Použitie rozličných hypokoristik od jedného úradného mena môže mať v živých menách dištinktívnu funkciu. V Trávnikoch živé meno *Gavač Mišo* patrí Michalovi Gavačovi, narodenému v r. 1939, a živé meno *Miško Gavač* zase Michalovi Gavačovi, narodenému v r. 1924. S podobou, ktorú možno hodnotiť ako deminutívum, sa stretávame u staršieho z menovcov.

Priezvisko (P)

S FČ P sú 2 jednočlenné modely a živé mená, 18 dvojčlenných modelov a 53 dvojčlenných živých mien, 5 trojčlenných modelov a živých mien. Funkčný člen priezvisko sa v Súši u ženatých mužov objavuje predovšetkým v dvojčlenných živých menách. Dva FČ P sú v jednom dvojčlennom modeli s 1 ŽM (*Máder Nadovič* /P = RM + P₄ = MD/).

Z príbuzenských pomenovacích motívov pri FČ P sa objavuje len priezvisko podľa starého otca, a to v jednom jednočlennom (s 1 ŽM *Nadovič*) a jednom dvojčlennom modeli (s 1 ŽM *Máder Nadovič*) pri pomenovaní tej istej osoby. Prevláda úradná podoba priezviska. Nárečová forma je pri FČ P, kde má priezvisko tvar kolektívneho posesíva s nárečovým formantom *-éch* (*Milan Hornáčkéch* K + P, *Mišo Kubečkéch*

K + P) (antropobáza priezviska nie je v mene rodiny). Formálne obmenenépriezviská sú pri FČ <P> = RMD, kde sa priezvisko Hvoždara realizuje v tvare *Hvoždžara* a priezvisko Vychlopeň v tvare *Vichlopen*.

Funkčný člen priezvisko je v živých osobných menách ženatých mužov v Súši len pri priamom pomenovaní. Nachádza sa v nominatíve singuláru (priezviská pomenovaných Búzík, Čičmanský – 2x, Gavač – 2x, Hornáček, Hvoždara [*Hvoždžara*] – 3x, Chudík, Jankovič, Janso – 2x, Ježo – 2x, Jurík, Kravárik, Kýška, Lužný – 2x, Máder – 2x, Michalec – 2x, Mikulec – 2x, Nemec – 11x, Nosko, Ondrušík, Podolan, Poruban, Pribiš, Sekerka, Stupavský, Súšarský – 4x, Tóth, Ušák, Vagač, Valenta, Vrábel – 2x, Vychlopeň [*Vichlopen*], Žák – 2x, priezvisko príbuzného *Nadovič* - 2x) alebo v tvare kolektívneho posesíva (Hornáček – *Hornáčkéch*, Kubečka - *Kubečkéch*).

Funkčný člen priezvisko, ktorého antropolexéma sa nenachádza v mene rodiny a mene domu, je v troch modeloch a troch živých osobných menách. V dvoch živých menách má priezvisko tvar kolektívneho posesíva s nárečovým formantom *-éch* (*Milan Hornáčkéch* K + P, *Mišo Kubečkéch* K + P), meno rodiny nie je vytvorené z antropobázy priezviska alebo sa nepoužíva. Pri jednom živom mene býva pomenovaný v dome manželky, meno rodiny a meno domu je odvodené z priezviska svokra (*Tomáš Michalec* K + P).

Modelov a živých mien s funkčným členom priezvisko, ktorého antropobáza je i v mene rodiny a nie je v mene domu, je päť:

Máder P = RM

Máder Nadovič P = RM + P₄ = MD

(meno domu je vytvorené z priezviska starého otca nositeľa)

Dušan Ježo K + P = RM

(zachytené je len meno domu podľa polohy – *Pot Stanoviskom*)

Vendo Stupavský K + P = RM

(meno domu je *U Hvoždžarov* podľa rodného priezviska manželky)

starí Gustín Jankovič A – K + P = <RM>

(meno rodiny má tvar Jankéch, vychádza z pozmenenej podoby antropobázy priezviska, meno zachytené mená domu sú podľa polohy – *Járki*, *Amerika*, *Austrália*).

Funkčný člen priezvisko, ktorého antropobáza je i v mene domu (ale nie je v mene rodiny) je v 5 modeloch a 5 živých osobných menách:

Nadovič P₄ = MD

<i>Jano Ježo</i>	$\underline{K} + P = MD \diamond$
<i>Jano Ušák</i>	$\underline{K} + P = MD$
<i>Pribiš Gustín</i>	$P = MD + \underline{K}$
<i>Máder Nadovič</i>	$P = RM + P_4 = MD.$

Okrem toho jestvuje jedno živé osobné meno s modelom $\underline{K} + P : \langle MD \rangle$. Nositeľ mena *Miško(!) Gavač* je vdovec, ktorý žije sám, preto sa meno rodiny nepoužíva. Meno domu je však *Miškovi Gavačech*.

Najčastejšie sa v živých osobných menách vyskytuje priezvisko, ktorého antropobáza je aj v rodinnom mene a mene domu (osem dvojčlenných modelov a 43 dvojčlenných živých mien, štyri trojčlenné modely a živé osobné mená).

Rodinné meno (RM)

S FČ RM sú 3 jednočlenné modely a živé mená, 14 dvojčlenných modelov a 36 dvojčlenných živých mien, 2 trojčlenné modely a živé mená. Rodinné meno obsahujú najviac dvojčlenné modely a živé mená.

S príbuzenských motívov sme zachytili raz rodinné meno otca (nefunguje už v pomenovaní rodiny nositeľa) a raz rodinné meno manželky (vzniklo z individuálnej charakteristiky podľa zamestnania jej otca):

<i>Zajac</i>	RM_1
<i>Hájnikéch</i>	$RM_{33} = MD.$

Dominujú rodinné mená s antropobázou priezviska (36 živých mien – 34 dvojčlenných a dve trojčlenné). Úradná podoba je v 27 prípadoch, obmenená v 7.

Rodinné meno z priezviska Hvoždara tu má tvar *Hvoždžaréch*, RM z priezviska Jankovič skrátenú podobu *Jankéch*, v základe priezviska Alušic sa predlžuje *i* a v základe priezviska Svatoň je miesto *ň* tvrdé *n*:

<i>Karol Svatonéch</i> (Svatoň)	$K + RM = \langle P \rangle$
<i>Gustín Jankéch</i> (Jankovič)	$\underline{K} + RM = \langle P \rangle$
<i>Rudo Jankéch</i> (Jankovič)	$\underline{K} + \langle RM \rangle = \langle P \rangle$
<i>Dušan Alušícéch</i> (Alušic)	$K + *RM = \langle P \rangle$
<i>Jano Hvoždžaréch</i> (Hvoždara)	$\underline{K} + RM = \langle P \rangle : MD$
<i>Brano Jankéch</i> (Jankovič)	$\underline{K} + *RM = \langle P \rangle : MD.$

Zo zloženého priezviska Ježo-Párovský je vo funkčnom člene rodinné meno len jeho časť:

<i>Palko Párovských</i>	$\underline{K} + RM = \langle P \rangle.$
-------------------------	---

Dve živé mená obsahujú funkčný člen rodinné meno s antropobázou mena domu:

Kliešč RM = MD

Hájnikech RM₃₃ = MD.

Rodinné meno, ktoré nemá antropobázu zhodnú s antropobázou mena domu ani s antropobázou priezviska, je v troch modeloch a živých menách:

Zajac RM₁

Jaro Brezovan $\underline{K}$ + RM

Chudík Hunadi P = RMD + RM.

Hunadi je staré prímeno, známe i z iných staroturianskych kopaníc. *Brezovan* je rodinné meno, ktoré vzniklo cez individuálnu charakteristiku z ojkonyma Brezová. Na začiatku nášho výskumu v Súši ešte v osade bývala Anna Durcová so živým menom *Brezovanka*. Informátori už vtedy nevedeli podať presné vysvetlenie motivácie. Uviedli, že jej manžel pracoval v Brezovej alebo tam mal rodinu. Rodinné meno *Zajac* vzniklo z individuálnej charakteristiky predka pomenovaného. Informátorka nám uviedla dve verzie jej vzniku.

Individuálna charakteristika (CH)

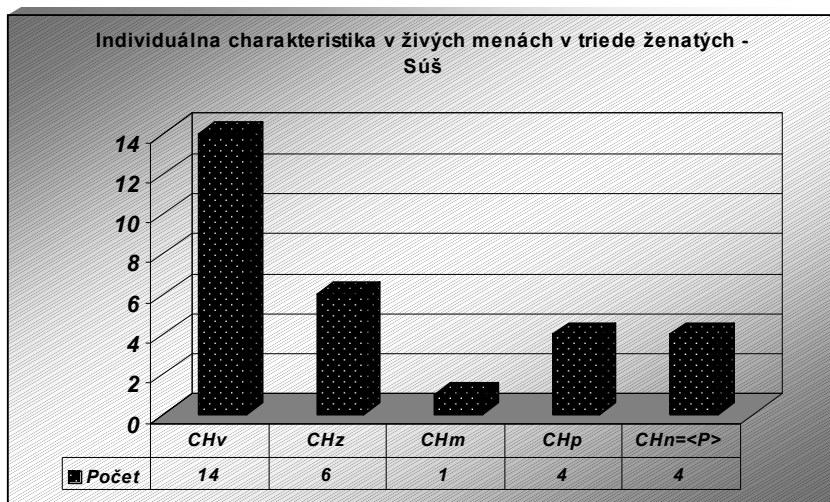
Jednočlenných modelov s CH je 6 (so 17 živými menami), dvojčlenných 7 (so 7 živými menami), trojčlenné sú 4 (so 4 živými menami). Jeden dvojčlenný model s jedným živým osobným menom obsahuje dve individuálne charakteristiky: jedna je zamestnaním a druhá vlastnosťou nositeľa (*Šofér Hopko* CH^z + CH^v). CH^v (48,28 %) prevláda nad CH^z (20,69 %) a CH^p s CHⁿ = <P> (po 13,79 %). Jedno CH^m tvorí 3,45 % zo všetkých CH.

Najpočetnejšie individuálne charakteristiky ženatých mužov v Súši sú charakteristiky stojace samostatne ako jediný funkčný člen. Ide väčšinou o časť Súš.

Najčastejšie sú individuálne charakteristiky podľa vlastností.

Jeden muž má prezývku *Blcha*, pretože je malý. Má „mohutnú“ partnerku, ktorú antonymicky k nemu volajú *Slon*. Ženu nazývajú označením zvieraťa s mužským gramatickým rodom a muža zase tvorom so ženským gramatickým rodom. Nedarilo sa nám zistiť, či sa tieto prezývky vzniknuté propriálnizáciou zo všeobecných mien živočíšnej ríše gramaticky prispôbili prirodzenému rodu ich nositeľov. Pri skloňovaní prezývky *Blcha* podľa

vzoru hrdina sa tvary nominatívu a akuzatívu singuláru rovnajú tvarom pri skloňovaní podľa vzoru žena. Tieto tvary sú v komunikácii najpoužívanjšie.

G Blchy/Blchu   ???

L Blche/Blchovi   ???

D Blche/Blchovi   ???

I s Blchou/s Blchom   ???

Nazdávali sme sa, že je možné uprednostňovanie skloňovania podľa pôvodného apelatíva, nehľadiac na prirodzený rod nositeľa prezývky. (Podľa V. V. Vinogradova (1947: 72, cit. podľa Blanár 1996: 105) použitím foriem ženského rodu na pomenovanie mužských osôb dostávajú tieto slová osobitný expresívny odtienok.) V danej societe ide o málo používanú prezývku, pri pomenovaní tohto muža sa uprednostňujú živé osobné mená, ktoré predstavujú modely $\underline{K} + P = \text{RMD}$ a $\underline{K} + \text{RM} = P$. Až neskôr sme zistili, že v ostatnom čase sa prezývka *Blcha* skloňuje podľa vzoru hrdina. V lokáli singuláru môže byť i prípona *-e* zo skloňovania pôvodného apelatíva ženského rodu, informátori však uprednostňujú príponu *-ovi*. Možno teda povedať, že proprium *Blcha* sa prispôbilo prirodzenému rodu jeho nositeľa.

Pri ďalšom mužovi máme zapísané dva varianty prezývky, každý s inou motiváciou: *Kačičák* – kráča ako „kačičák“ (prezývka vznikla proprializáciou nulovým antroponomom), *Kačičár* – „sprostý jak kačica“ (utvorila sa antroponomom *-ár* z apelatíva kačica).

Individuálnu charakteristiku *Arab* nemotivoval tmavý výzor, ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať, ale vraj to, že pomenovaný je najvyšší z rodiny. Charakteristika je tiež súčasťou dvojčlenného živého mena *Gustín Arab*.

Charakteristika *Slepí* je podľa toho, že pomenovaný málo vidí, takmer vôbec.

Podľa vlastnosti je aj prezývka *Potkan*, pravdepodobne podľa očí.

Spôsob chôdze dal pomenovanému živé osobné meno *Hopko*, spôsob reči zase inému mená *Mrkoták* a *Brbtaví*. Pri živom mene *Mrkoták*, odvodenom od slovesa mrkotať („mrkoce“), možno vydeliť antropoformant - *ák*. Individuálna charakteristika *Brbtaví* prešla aj na meno domu v podobe *Brbtavému*.

Sedemdesiatnik M. Sadloň má prezývku *Richtár*, lebo mal veľa detí, rád rozkazoval. Charakteristika prešla na meno rodiny (*Richtárech*) a na meno domu (*Richtárovi*, *Richtárovi Sadlonovi*).

I dvojčlenné živé osobné meno *Miro Jarabáč* obsahuje individuálnu charakteristiku podľa vlastnosti (*Jarabáč*). Pre pochopenie jej významu je dôležité poznať ostatných členov rodiny, v ktorej je každý iný – ryšavý, čierny, blond.

Tretím dvojčlenným živým menom s individuálnou charakteristikou podľa vlastnosti je živé meno s dvoma charakteristikami: *Šofér Hopko* CH^z + CH^v. Individuálna charakteristika podľa vlastnosti *Hopko* je tiež v jedinom trojčlennom živom mene s CH^v: *Jano Hopko Hornáček* K + CH^v + P = RMD.

(V minulosti v Súši v tejto triede jestvovali aj živé osobné mená ďalšej osoby *Hopko* (kríval na jednu nohu) – CH^v, *Jano Hopko* – K + CH^v, nezaradené do štatistického spracovania.)

Individuálna charakteristika podľa zamestnania je v jednočlenných živých menách *Malár* (je maliar stien), *Podnikatel*, *Šofér*, v dvojčlenných *Roman Šofér* (je šofér), *Gustín Šofér*, *Šofér Hopko* (v minulosti tiež *Jano Šofér*, nezaradené do štatistického spracovania). Pretože povolanie vodiča majú tri (resp. mali štyri) osoby, ako rozlišovací znak sa pridáva rodné meno alebo ďalšia charakteristika. (V nedávnej minulosti fungovalo tiež živé meno *Šuster* podľa povolania pomenovaného, obuvníkom bol podľa informátorov i jeho starý otec; nie je súčasťou štatistického spracovania.)

Individuálna charakteristika podľa bývalého alebo terajšieho majiteľa alebo obyvateľa domu je na celých kopaniciach Starej Turej veľmi zriedkavá. V Súši sa používa živé meno *Hofierka*. Je podľa bývalých majiteľov domu – *Hofierkéch*. Pôvodná motivácia už v lokalite nie je známa. Hofier bol v minulosti príslušník chudobnejšej vrstvy poľnohospodárskeho obyvateľstva, želiar (HSSJ, I: 423).

Z priezvisk vznikli prezývky *Chudila* (Chudík), *Ježár* (Ježo), *Vrabčák* (Vrábel). Súčasťou dvojčlenného mena je prezývka *Ježúr* (Ježo): *Dušan Ježúr*. Antropoformantmi pri prezývkach z priezvisk sú *-ila*, *-ár*, *-úr*, *-čák*.

Ako funkčný člen individuálna charakteristika podľa bydliska je v živom osobnom mene *Rudo Búzik u Samkov* názov osady U Samkov.

Individuálna charakteristika podľa bydliska, ktorá sa dostala do časti mena domu je v dvojčlennom živom mene a trojčlenných živých menách toho istého pomenovaného (*Gusto Pot horu*, *Gusto Nemcéch Pot horu*, *Gusto Nemec Pot horu*).

Meno domu (MD)

Vyjadrenie bydliska podľa polohy, ktoré je tiež v pomenovaní domu, ale v živom osobnom mene je iná predložka ako v mene domu, sa v tejto triede vyskytlo v dvoch živých osobných menách dvoch modelov. Spomenutý funkčný člen je tu vždy spojený s rodným menom. Uplatňuje sa tu predložka *z* a funkčný člen MD = CH^p je v tvare genitívu (singuláru ženského rodu alebo plurálu mužského rodu):

Dušan z Brezovki K + MD = CH^p

Marijan z Járkov <K> + MD = CH^p.

Iný funkčný člen mena domu tu nie je zaznamenaný.

Apelatívny člen (A)

Apelatívny člen v živých menách v triede ženatých v Súši je len v troch trojčlenných modeloch a živých menách a vyjadruje generačné zaradenie. Má podobu adjektíva v nominatíve singuláru mužského rodu a stojí pred spojením hypokoristickej podoby rodného mena a úradného priezviska alebo po spojení hypokoristickej podoby rodného mena a rodinného mena odvodeného z priezviska:

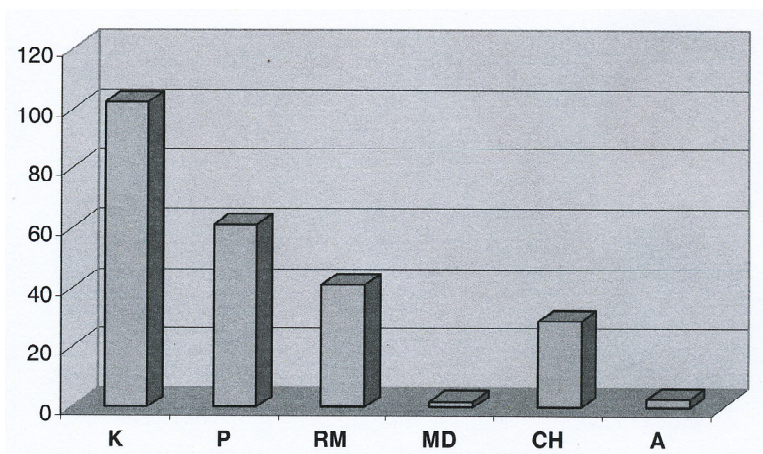
starí Gustín Jankovič A – K + P = MD

mladí Miro Nemec A – K + P = RMD

Vílo Hluchích starší K + RM = P – A.

Využitie funkčných členov v živých osobných menách

V živých osobných menách v triede ženatých v Súši prevláda funkčný člen rodné meno (42,86 % zo všetkých funkčných členov), za ním nasledujú priezvisko (25,63 %) a rodinné meno (17,23 %). Najmenej je zastúpené meno domu (0,84 %) a apelatívny člen (1,26 %). Individuálna charakteristika tvorí v živých menách 12,18 % zo všetkých funkčných členov.

Pomenovacie modely so živými osobnými menami v triede ženatých mužov – Súš 59 modelov a 127 živých mien

Model	Súš	Lazy	U Samkov	Trávniky	Spolu
-------	-----	------	----------	----------	-------

12 jednočlenných modelov s 23 živými menami

<u>K</u> : MD CH ^v	5 Blcha, Kačičák, Kačičár, Slepí, Potkan	Mrkoták		Gustínko Hopko	1 7
----------------------------------	--	---------	--	-------------------	--------

CH ^v /MD		<i>Brbtaví</i>			1
CH ^v /RMD	<i>Arab</i>	<i>Richtár</i>			2
CH ^z	<i>3 Šofér,</i> <i>Malár,</i> <i>Podnikateľ</i>				3
CH ^m	<i>Hofierka</i>				1
CH ⁿ = <P>	<i>2 Chudila,</i> <i>Vrabčák</i>		<i>Ježár</i>		3
RM = MD	<i>Kliešč</i>				1
RM ₁				<i>Zajac</i>	1
RM ₃₃ = MD		<i>Hájnikéch</i>			1
P = RM			<i>Máder</i>		1
P ₄ = MD			<i>Nadovič</i>		1

40 dvojčlenných modelov s 97 živými menami

<u>K</u> +	<i>Gustín Arab</i>			1
CH ^v /RMD				
<u>K</u> +	<i>Miro Jarabáč</i>			1
CH ^v /RMD				
K + CH ^z	<i>Roman Šofér</i>			1
<u>K</u> + CH ^z	<i>Gustín Šofér</i>			1
<u>K</u> + CH ^p /-				
<MD>	<i>Gusto Pot horu</i>			1
K + CH ⁿ =				
<P>		<i>Dušan Ježúr</i>		1
<u>K</u> + RM	<i>Jaro</i>			1
	<i>Brezovan</i>			
K + RM	<i>Miloš</i>	<i>Ivan</i>	<i>2 Ivan</i>	4
= P	<i>Michalcéch</i>	<i>Hornáčkéch</i>	<i>Kravárikéch</i> <i>Zdenko</i> <i>Súšarských</i>	
			<i>8 Zdeno</i>	16
<u>K</u> + RM	<i>6 Milan</i>	<i>2 Rudo</i>	<i>Súšarských,</i>	
= P	<i>Chudíkéch,</i> <i>Vendo</i> <i>Stupavských,</i>	<i>Búzikéch,</i> <i>Fero</i> <i>Horkéch</i>	<i>Maroš</i> <i>Súšarských,</i>	

	<i>Jožo</i> <i>Ondrušíkéch,</i> <i>Rudo</i> <i>Pribišéch,</i> <i>Juro</i> <i>Černáčekéch,</i> <i>Vlado</i> <i>Vrábléch</i>		<i>Majo</i> <i>Súšarskich,</i> <i>Janko</i> <i>Lužních,</i> <i>Jano</i> <i>Hornáčekéch,</i> <i>Ludvík</i> <i>Černáčekéch,</i> <i>Rasťo</i> <i>Nemcéch,</i> <i>Rudo</i> <i>Jankovičekéch</i>	
$\underline{K} + RM \diamond$ = P		<i>2 Vlado</i> <i>Nemcéch,</i> <i>Drahoš</i> <i>Nemcéch</i>		2
$\underline{K} + *RM$ = P			<i>2 Jano</i> <i>Čičmanskích,</i> <i>Janko</i> <i>Čičmanskích</i>	2
$K + RM$ = <P>		<i>Karol</i> <i>Svatonéch</i>		1
$\underline{K} + RM$ = <P>	<i>Gustín</i> <i>Jankéch</i>		<i>Palko</i> <i>Párovských</i> <i>Rudo</i> <i>Jankéch</i>	2 1
$\underline{K} + <RM>$ = <P>				1
$K + *RM$ = <P>	<i>Dušan</i> <i>Alušícéch</i>			1
$\underline{K} + RM =$ P : MD			<i>Miro</i> <i>Valentéch</i>	1
$\underline{K} + RM =$ <P> : MD	<i>Jano</i> <i>Hvoždžaréch</i>			1
$\underline{K} + *RM =$ <P> : MD	<i>Brano</i> <i>Jankéch</i>			1
<K> + RM	<i>Marijan</i>		<i>Ščefan</i>	2

= P	<i>Sedláček</i>			<i>Matušák</i>	
K + MD	<i>Dušan z</i>				1
= CH ^p	<i>Brezovki</i>				
<K> +MD	<i>Marijan</i>				1
= CH ^p	<i>z Járkov</i>				
K + P				<i>Tomáš</i>	1
				<i>Michalec</i>	
K + <u>P</u>		<i>Milan</i>			1
		<i>Hornáček</i>			
<u>K</u> + <u>P</u>	<i>Mišo</i>				1
	<i>Kubeček</i>				
<u>K</u> + P :				<i>Miško(!)</i>	1
<MD>				<i>Gavač</i>	
K + P					
= RM			<i>Dušan</i>		1
			<i>Ježo</i>		
<u>K</u> + P	<i>Vendo</i>				1
= RM	<i>Stupavský</i>				
<u>K</u> + P	<i>Jano Ježo</i>				1
= MD<					
<u>K</u> +P=MD	<i>Jano Ušák</i>				1
K + P	<i>5 Miloš</i>		<i>Ivan Jurík</i>	<i>2 Ivan</i>	8
= RMD	<i>Michalec,</i>			<i>Kravárik,</i>	
	<i>Milan Janso,</i>			<i>Zdenko</i>	
	<i>Peter Kiška,</i>			<i>Súšarský</i>	
	<i>Peter Nemec,</i>				
	<i>Igor Sekerka</i>				
<u>K</u> + P =	<i>4 Milanko</i>	<i>1 Vilo Vrabel</i>	<i>4 Jaro Žák,</i>	<i>17 Ondřík</i>	26
RMD	<i>Janso,</i>		<i>Palo Žák,</i>	<i>Nemec,</i>	
	<i>Jožo</i>		<i>Drahoš</i>	<i>Ondro Nemec,</i>	
	<i>Ondrušík,</i>		<i>Nemec,</i>	<i>Bohuš Tóth,</i>	
	<i>Rado Mikulec,</i>		<i>Joško</i>	<i>Zdeno</i>	
	<i>Vlado Vrabel</i>	<i>Podolan</i>	<i>Súšarský,</i>		
				<i>Maroš</i>	
				<i>Súšarský,</i>	

$\underline{K} + P = RMD$: <MD>				<i>Majo</i> <i>Súšarskí,</i> <i>Janko Lužní,</i> <i>Jano Lužní,</i> <i>Ivo Nosko,</i> <i>Miro Nemec,</i> <i>Vlado Vagač,</i> <i>Jano</i> <i>Čičmanskí,</i> <i>Janko</i> <i>Čičmanskí,</i> <i>Jano</i> <i>Poruban,</i> <i>Gustín Nemec,</i> <i>Janko Nemec,</i> <i>Jano Nemec</i> <i>2 Jožo</i> <i>Valenta,</i> <i>Vlado Nemec</i>	2
$\underline{K} + \langle P \rangle$ = RMD	<i>2 Brano</i> <i>Hvoždžara,</i> <i>Gustín</i> <i>Hvoždžara</i>				2
$\langle K \rangle + P$ = RMD $CH^z + CH^v$ $P = MD + \underline{K}$ $\langle P \rangle =$ $RMD + \underline{K}$ $P = RMD +$ $\underline{K} : \langle MD \rangle$ $P = RMD +$ RM $P = RM +$ $P_4 = MD$	<i>Marcin</i> <i>Mikulec</i> <i>Pribiš Gustín</i> <i>Hvoždžara</i> <i>Gustín</i>				1
				<i>Šofér Hopko</i> <i>Vichlopen</i> <i>Palko</i> <i>Gavač Mišo</i>	1 1 2 1
		<i>Chudík</i> <i>Hunadi</i>	<i>Máder</i> <i>Nadovič</i>		1

7 trojčlenných modelov so 7 živými menami

A – <u>K</u> + P = <RM>	<i>starí Gustín</i> <i>Jankovič</i>			1
A – <u>K</u> + P = RMD <u>K</u> + CH ^v + P = RMD <u>K</u> + RM = P – A <u>K</u> + RM = P + CH ^p /-<MD>			<i>mladí Miro</i> <i>Nemec</i> <i>Jano Hopko</i> <i>Hornáček</i>	1 1 1
	<i>Vílo Hluchích</i> <i>starší</i>			1
		<i>Rudo Búzík</i> <i>u Samkov</i>	<i>Gusto</i> <i>Nemcéch</i> <i>Pot horu</i>	1 1
<u>K</u> + P = RMD + CH ^p <u>K</u> + P = RMD + CH ^p /-<MD>			<i>Gusto Nemec</i> <i>Pot horu</i>	1

Záver

Živé pomenovanie ženatých mužov v Súši vychádza predovšetkým z úradného pomenovania. Najčastejšími funkčnými členmi sú rodné (krstné) meno a priezvisko. Rodinné mená majú väčšinou antropobázu priezviska, sú vytvorené antropoformantmi *-éch*, *-ích*. Živé pomenovanie sa od úradného odlišuje najmä tým, že obsahuje hypokoristiká, charakteristiky – prezývky, v troch prípadoch aj používaním apelatívneho člena a dvoch mena domu.

Literatúra

- Blanár 1996:** V. Blanár, *Teória vlastného mena. (Status, organizácia a fungovanie v spoločenskej komunikácii.)* Bratislava: Veda, 1996. 250 s.
- Blanár – Matejčík 1978:** V. Blanár – J. Matejčík, *Živé osobné mená na strednom Slovensku (I. diel). Designácia osobného mena.* Bratislava: SPN, 1978. 413 s.
- HSSJ, I. 1991:** *Historický slovník slovenského jazyka I. A – J.* (HSSJ I.) Ved. red. M. Majtán. Bratislava: Veda, vydavateľstvo SAV, 1991. 536 s.
- Vinogradov 1947:** V. V. Vinogradov, *Russkij jazyk. Grammatičeskoje učenie o slove*, Moskva, 1947.

Vysvetlivky

Rodné (krstné) meno: K – úradná podoba, K – hypokoristická podoba, <K> – nepravidelná zmena, inojazyčná, nárečová alebo nespisovná podoba, K = RMD – rodné meno má rovnakú antropolexému ako meno rodiny a meno domu.

Priezvisko: P – úradná podoba, P – neúradná forma, ktorá sa končí na sufixy *-ech*, *-ka*, *-ich* (označenie sa používa, ak sú RM a MD odvodené od iného základu alebo sa nepoužívajú), <P> – nepravidelná hlásková zmena priezviska, P = RM, P = MD, P = RMD – priezvisko má zhodnú antropolexému s 1. menom rodiny, 2. menom domu a 3. menom rodiny a menom domu.

RM = MD, RM = P – rodinné meno má antropolexému zhodnú s 1. menom domu, 2. priezviskom.

Motivačné príznaky individuálnej charakteristiky (CH): ^v – telesné alebo duševné vlastnosti, ^z – trvalé, dočasné alebo bývalé zamestnanie, stav, záľuba, záujmy, ^m – predchádzajúci majiteľ, ^p – pôvod a bydlisko.

Príbuzenské pomenovacie motívy: 1 – otec, 33 – manželka, družka, priateľka, 4 – starý otec. Číselný index 2, ktorý označuje príznak rodiny ako celku (pri P, RM, MD), sa neoznačuje.

+ – znamienkom plus sa pripájajú jednotlivé funkčné členy, ktoré spolu tvoria jeden model

* – funkčný člen sa predpokladá

<> – funkčný člen sa používa v skrátenej alebo ináč adaptovanej podobe

( ) [ ] – do zátvoriek sa dávajú funkčné členy, ktorými sa pomenúva jedna osoba (obyčajne pri opisnom pomenovaní)

/ – lomka ukazuje, že pomenovacím východiskom je symbol na ľavej strane. Funkčný člen na pravej strane ukazuje uplatnenie v dnešnej antroponymickej sústave.

= – funkčné členy pred znamienkom „rovná sa“ a za znamienkom sú antroponymickou lexémou zhodné a vzťahujú sa na tenže denotát. Na ľavej strane sa uvádza funkčný člen, ktorý sa pokladá za slovotvorné východisko.